

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za šest let 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vln., na 8 straneh 60 vln. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne peščice za enkrat K 100. Za večkratne oglase primeren popust. V obeh primerih „Mala naznanila“ stane beseda 50 vln. — Inserati se sprejemajo do torka popoldne, naznanila do petka popoldne. Reklamacije so poštne proste.

Stariši pozor!

Konec tega meseca nameravajo Sokoli prirediti v Mariboru sokolsko slavnost. Kot glavne agitatorje za svojo sokolsko prireditev so odločili liberalne učitelje. Pogovarjali so se že o tem, da bodo šolske otroke kar komandirali k sokolski slavnosti. Ker pa bi jih potem morali tudi nadzirati, so sklenili, da hočejo z vso silo vplivati na stariše, da se udeležijo in pripeljejo tudi otroke seboj. Kdor ve, kaj je dandanes sokolstvo, mora tako nakano z vso odločnostjo zavrniti. Cutimo se naravnost dolžne, da stariše že naprej svarimo pred sokolstvom.

Sokola so ustanovili najprej na Češkem. Odtam se je razširil po Slovenskem, Hrvatskem in Srbskem. Sprva je bil Sokol samo telovadno in narodno obrambno društvo in ni bil veri sovražen. Okrog leta 1906 pa je začel nastopati proti veri, najprej na Češkem, takoj nato na Slovenskem in zadnji čas tudi na Hrvatskem.

Na Češkem so Sokoli na čelu tistih, ki ljudstvo hujskajo k odpadu od katoliške vere in razpošiljajo po vsej državi pozive: „Proč od Rima!“ Češki „Sokolski vestnik“ je odkrito pisal: „Smo in moramo biti proti katolicizmu“ in „Sokol ne more držati z Rimom“ (papežem). Konec junija in začetkom julija so imeli češki Sokoli veliko prireditev v Pragi. Te prireditve bi se radi udeležili „Katoliški ameriški češki Sokoli“, ki so se pripeljali na naš orlovski tabor. Ni so vedeli, kako protiverski so že češki Sokoli in so se hoteli prireditve udeležiti iz narodnega navdušenja. Kaj so jim brezverski češki Sokoli odgovorili?

Dokler se katoliški ameriški Sokol ne odpove naslovu: katoliški, ne sme pri sokolski prireditvi sodelovati. In februarja letos je pisal sokolski list: „Češke Obce Sokolske“: Noben pozitivni (to je verni) kristjan, v prvi vrsti katoličan, ne more biti Sokol.

Slovenski Sokoli so s češkimi v najtesnejši zvezi. Zato ni čuda, da je istočasno s češkimi tudi slovenski Sokol nastopil proti veri. Starosta vseh slovenskih Sokolov, dr. Pavel Pestotnik je na sokolskem obnem zboru 11. februarja 1912 rekel: „Brez zmagovitega kulturnega boja (to je boja proti veri in Cerkvi) ne pričakujemo trajne zmage sokolskim idejam (mislim).“ Isti Sokol dr. Pavel Pestotnik je zapisal v „Sokolskem vestniku“ marca 1913 to-le: Krščansko svetovno naziranje je v ostrem nasprotju s tendencami (težnjami, željami) sokolstva. Sokol je torej nara-

vnost protikrščanski. Potem nič ni čudnega, če tudi šolarja odvrča od cerkve in vere. Saj se je zadnji čas že večkrat zgodilo, da so gnali otroke ob nede- ljah na izlete ali k telovadbi ravno ob času, ko bi morali otroci iti k sv. maši, tako, da otroci niti pri maši niso bili. To se je zgodilo n. pr. v Ljutomeru in v Studencih pri Mariboru.

Tudi podvajanost sokolski se ni čuditi, kakor se je pokazala posebno ob priliki orlovskega tabora v Mariboru. Koliko hujskanja in sramotjenja v liberalnih časnikih proti orlovskemu taboru! Največje divjaštvo pa so zagrešili nad našimi gosti, na orlovskem taboru, nad čehoslovanskimi Orli in francoskimi katoliškimi telovadci. Ko so se po orlovskem taboru iz Maribora skozi Ljubljano peljali na Bled, so jih tam Sokoli pričakali s psovskimi in surovostmi. Neko Orlico so vrgli v vodo, iz katere jo je rešil nek čehoslovanski Orel. Nažagali so mlaje, ki so bili postavljeni na čast gostom, prerezali na več mestih električno žico, branili jim vstop v čolne, nazadnje jih celo z gnojnico polivali. Tako divjaštvo rodi sokolska vzgoja!

Slovenski Sokol je prinesel protiverski tok tudi v hrvatskega Sokola, ki do pred enim letom še ni bil veri nasproten. Zdaj pa je tako sovražen krščanstvu in sploh vsaki veri, kakor da hoče nadkriti celo slovenskega Sokola! So med slovenskimi in hrvatskimi Sokoli tudi ljudje, ki se imajo vero. Toda Sokol kot vse sokolsko gibanje plava v protikrščanskem močvirju. O tem ni nobenega dvoma več!

In takim ljudem, takim društvom naj bi verni, krščanski slovenski stariši izročali svoje otroke? Na sokolski slavnosti, ki imajo popolnoma protiverske namene, naj bi jih puščali ali celo sami vodili? Prej so vas, ki ste se udeležili orlovskega tabora zasramovali, zasmehovali so naše pošteno kmetsko mladino, organizirano v Orlu. Zdaj vam bodo liberalni učitelji ponujali vstopnice in vas vabili, da s svojimi otroki pridete na sokolsko slavnost. Domišljujejo si, da jim boste šli na limanice. Ne dajte se premetiti! Pokazite, da poznate volkove, ki se hočejo zdaj obležiti v ovcje obleko! Kdor bi poslal ali peljal svoje otroke na sokolsko slavnost, ali pa se je sam udeležil, je izdajca svojega krščanskega prepričanja! Na sokolsko slavnost v Maribor prepričan naš pristaš tudi iz razdovednosti ne sme iti!

Naš državni proračun in naše finance.

(Govoril na shodu „Jugoslov. kmetске zveze“ posl. J. Vesenjaki.)

Spoštovani somišleniki in prijatelji! Ni prijetna naloga, katero imam, pa tudi hvaležna ni. Toda potrebna je jasna beseda, da znajo naši pristaši, kakšno stališče zavzema „Jugoslovanski klub“ in jaz kot njegov pooblaščenec v finančnem odboru nasproti novemu proračunu finančnega ministra Stojanoviča. Vi ste poklicani, da to stališče ali odobrite ali ovržete; zato vas prosim, da sledite tej razpravi z vso pazljivostjo in potrpežljivostjo. Za vas gre, za vaše skrb in težave za vaše trpljenje in za vaše žulje!

Kaj je treba najprej ugotoviti?

Pred vsem moram ugotoviti, da govorim o predlogu demokratičnega finančnega ministra in ne o zakonu. Mi nimamo sprejetega proračuna ne iz preteklega proračunskega leta 1919-1920 in tudi še nismo sprejeli ne v finančnem odboru in ne v zbornici proračuna za 1920-21. Krivda leži v političnih razmerah, odnosno v odnosajih med „Parlamentarno zajednico“, h kateri pripadajo v glavnem „Radikali“, „Narodni klub“ in naš „Jugoslovanski klub“ ter nekaj manjših skupin, in med „Demokratsko zajednico“, h kateri pripadajo tudi naši „Demokratje“ ali liberalci. Vam je gotovo še v spominu, da so liberalci skupaj s socialnimi demokrati gospodarili v naši državi brez kontrole, brez parlamenta. Posebej pa niti enkrat ni bil pozvan k seji finančni odbor. Vsaj jaz tacega vabila nisem dobil.

Tudi sicer vas bo v splošnem zanimalo zadržanje posameznih strank k proračunu in raznim fi-

nančnim vladnim predlogom, naredbam in operacijam.

Stališče socialnih demokratov.

Najbolj enostavno, pa za pametnega človeka tudi najbolj smešno je stališče socialdemokratičnih poslancev in socialdemokratične stranke sploh. Oni hočejo kratkoma vse od države imeti, a nočejo državi ničesar dati. Zato slišite njihove agitatorje, kako vse obljublajo, pa si nikdar ne belijo glav s tem, ali je nphov način gospodarstva sploh mogoč ali ne. Treba je povdariti, da niti v eni državi, niti v enem kraju socialisti praktično niso znali gospodariti tako, da bi osigurali obstoj in razvoj države in zemeljsko srečo, mir, blagostanje in enakost, bodisi politično, bodisi ekonomsko (gospodarsko) posameznim osebam ali posameznim stanovom. Gojiti in širiti nezadovolstvo s šuntanjem proti vsem drugim, to je jedro socialdemokratskega medrovanja.

Kako je z demokrati?

Tudi demokratje so v gospodarskih državnih zadevah precej podobni socialistom. Imeti so že skupno z njimi v rokah precej dolgo našo državo in tedaj so pokazali, da so njihova dejanja drugačna, kakor so njihove besede. Ne samo, da so poptali vsa parlamentarna načela in vse svojine prave demokracije, temveč zlorabljali so na nedostojnejši in nedopustni način državno upravo v strankarske in delovne osebne svrhe.

In mi?

Na ta dva načina mi nastopati ne moremo in ne smemo. Mi hočemo na obstoječem zidati in državo ter človeško družbo urediti, računamo pa vedno in tudi jasno povemo, kaj hočemo in kako hočemo. Tako polagamo tudi danes račun o svojem hiševaju.

Dva proračuna.

Za proračunsko leto 1920-21 imamo v resnici dva proračuna. Namreč prvotnega, ki je sestavljen iz podatkov posameznih pokrajinskih vlad naše države, in drugega, katerega je izdelalo finančno ministrstvo in ga potem tiskanega predložilo nam. Prvi proračun sloni na dosedanjih davkih in drugih državnih dohodkih, drugi proračun pa obsega celo vrsto novih bremen za državljanje.

Oglejmo si nekaj števil! V prvotnem proračunu znašajo državni izdatki okroglo 23.742.000.000 K (triindvajset tisoč, sedem sto in dvainštirideset milijonov kron) in državni dohodki 7.704.000.000 K (sedem tisoč sedemsto in štiri milijone kron). Torej je primanjkljaj 16.037.600.000 K ali z drugimi besedami: vsak dan bi po tem proračunu država izdala okroglo 44 milijonov kron več, kakor pa bi prejela na davkih in drugih dohodkih.

Za naše slovenske kraje, ki jih upravlja naša pokrajinska vlada v Ljubljani, so v prvotnem proračunu številke sledeče:

Izdatki: 1 milijard 165 milijonov 933 tisoč in 288 kron; dohodki: 539 milijonov 620 tisoč in 887 kron; torej primanjkljaj: 626 milijonov, 620 tisoč 401 krona. Seveda moram pri teh številkah takoj pripomniti, da carina, dobiček na „zdravi valuti“ in nekaj drugih dohodkov ni vračunjeno. Niti v prvem niti v drugem proračunu nimamo po ključu davčne moči in številu prebivalcev razdeljenih skupnih državnih dohodkov na pokrajine. Carina in sporedne carinske takse, trošarina, dobiček na novcu (opomba: pri „zdravi valuti“), prometni davek so navedeni pod splošnimi državnimi dohodki.

Da je nemogoče gospodariti na podlagi prvotnega proračuna, je več kot jasno, kajti država ne more in tudi ne sme vsak dan napraviti 44 milijonov novega dolga. Zato je finančni minister dal izvršiti nov pregled ali revizijo proračuna in to je drugi proračun, ki je tudi tiskan in predložen parlamentu ter se obravnava v finančnem odboru.

Po drugem proračunu za leto 1920-21 znašajo državni izdatki 15 milijard, 977 milijonov, 224 tisoč kron, dohodki 15 milijard, 536 milijonov 708 tisoč kron, primanjkljaj torej 440 milijonov 516 tisoč kron.

Bistveno bi po teh številkah bilo doseženo ravnotežje med izdatki in dohodki in proračun bi bil za oko nekaj vzor državnega gospodarstva in finančne tehnike ministrove.

Toda sedaj nastane dvojno veliko vprašanje: 1. ali je proračun za nas sprejemljiv in 2. ali odgovarja dobremu državnemu gospodarstvu? Dobremu namreč v tem oziru, da ne gleda g. finančni minister na trenutni fiskalni efekt (učinek), temveč na možnost obstoja in razvoja svojih žrtev — davkoplačevalcev! V tem oziru pa moram — žal — obe stavljeni vprašanji zanikati, kajti po slovenski davčni praksi izvedena izterjatev nameravanih bremen pomeni za nas hiranje, umiranje in pogin kmetijskega stanu in sploh delavskih kmetijskih slojev.

Oglejmo si način, kako finančni minister doseže proračunsko ravnotežje! Dohodki v drugem proračunu se podvojijo od okroglo 7.7 milijard poskočijo na 15 in pol milijarde. Izdatki v drugem proračunu se znižajo od okroglo 23.7 milijard na okroglo 16 milijard. Kaj je storil torej finančni minister? Crtal je iz proračuna vse svote za nove naprave in nove nabave, posebno oster je bil v tem oziru za kraje, ki računajo s kronami, povzdignil pa je davke in vpeljal celo vrsto novih direktnih in indirektnih davkov.

V tem oziru je posebno poučljiva naša Slovenija, kajti če bi res sprejeli in iztirjali vse predlagane davke, bi naša pokrajina imela precej nad 400 milijonov prebitka. Seveda pa bi bili mi v par letih precej na beraški palici! Ako bi šla gospodarska konjunktura za naše kmetijstvo in narodno gospodarstvo v obče navzgor, kakor prvi 2½ leti svetovne vojske,

bi se dalo govoriti tudi o močnem zvišanju davčnih bremen. Toda sedaj gre posebej kmetijski stan in ž njim kmetijski delavski stan novi težki krizi nasproti: cene njegovim proizvodom naglo in splošno padajo, cene vsem industrijskim in uvoznim predmetom, katere kmetstvo kupovati mora, pa še vedno ne prestopajo rastejo. Ravno zato pa moramo biti tem bolj pazljivi pri upeljavi novih davkov!

Običajna sredstva za doseg proračunskega ravnotežja.

Za doseg ravnotežja v državnem proračunu se poslužujemo navadno sledečih sredstev: 1. črtanje ali odložitve, oziroma omejitve nameranih investicij, 2. najetje dolgoročnih ali kratkoročnih državnih posojil, bodisi zunanjih, bodisi notranjih, 3. zvišanje dohodkov iz državnih podjetij — železnice, pošta, telegraf, telefon itd., 4. Upeljava novih davkov in zvišanje obstoječih in podraženje monopolskih predmetov in razširjenje monopola na druge predmete, 5. pomnožitev papirnatega denarja.

Vseh teh označenih sredstev so se pri dosedanjem državnem gospodarstvu finančni ministri naše države posluževali. Toda vsaka reč ima svoje meje, tako tudi uporaba teh sredstev.

Zunanje posojilo.

Z ozirom nato, da je naša država mnogo trpela pod posledicami vojske — saj so se uničevala in obrabila n. pr. vsa prometna sredstva do skrajnosti (ceste, železniški tiri, lokomotive, vagoni: vse je ali poškodovano ali uničeno) bi bilo še najumestnejše, ako bi država za takšne in slične svoje naprave uporabila večja posojila na dolgotrajen odplačevalni termin (čas). Toda mi velikih posojil ne moremo dobiti, ker tudi v velikih zapadnih državah denarja ni. Francoska investira vse doma, ker mora popolnoma obnoviti in popraviti ogromne pokrajine, ki so bile po svetovni vojski popolnoma razdejane in mesta razrušena. Angleška ima svoje velike financijelne teža-

ve in ravnotako Amerika, katera bi pač dala za silno drag denar blago, nikakor pa ne denarja. Uvaževati pa je tudi treba, da vlada v tujem svetu še nezaupanje nasproti naši državi, ker finančni zunanji svet ne pozna dovoljno našega bogastva in možnosti razvoja in ne uvažuje tudi trdne naše volje, da hočemo Srbi, Hrvati in Slovenci našo državo krepiti in da so prazna italijanska in frankovska prorokovanja in sumničenja. Tudi imamo že zunanji posojil precej; o njih bom govoril pri odstavku: dolgovi.

Kako je z državnimi podjetji?

Znano je, da državna podjetja že pred vojsko, torej v normalnem gospodarskem stanju niso dajala državam kaj prida dobička, temveč so bila prav blizu pasivnosti. Se slabše je v tem oziru sedaj. Naša pošta, naš brzojav, telefon, naše železnice, vse je kljub zvišanim pristojbinam več ali manj pasivno. Ta podjetja in naprave so do skrajnosti izrabljena, nihče jih ni popravil, ali pa ne zadostno in z dobrim materialom tekom vojske zadnjih pet let. Sedaj pa je drag material in so vsled draginskih razmer zvišane plače uslužbencev, ki vzamejo skoro vse dohodke.

Ze sedaj občutimo silno težko podraženje pri vseh državnih podjetjih in naravnost izključeno je, da bi zamogli in smeli pričakovati Bog vedi kakšnih posebnih dohodkov v korist državnemu proračunu iz teh naprav. Tudi so te naprave takšnega značaja, da se pristojbine odnosno plačila več zvišati ne smejo, ker sicer naprave same postanejo predrage in ne služijo ljudstvu in socialnim ter gospodarskim njegovim potrebam. To velja o pošti ravnotako, kakor o železnici. Posebnega kritja državnih potrebščin iz državnih podjetij ni pričakovati.

Tudi izpopolnjevanje teh naprav bo šlo počasi naprej: saj veste, kakšne težave imate sami pri svojih privatnih zgradbah, kakšne pri občinskem gospodarstvu in pri okrajnih zastopih!

Kdo se oprusti vojaške službe?

Glede vojaškega službovanja in glede oprostitev veljajo sledeča določila, ki se naj navajajo v prošnjah za oprostitev. Vojno ministrstvo je dne 5. aprila izdalo novo naredbo za vojaško službo, ki traja pri pehoti 18 let kot polna doba ali kot 12 mesecev skrajšana službena doba. Glavni in bistveni slučajji iz naredb so sledeči: I. Popolna oprostitve vojaške službe pride v poštev: 1. Ako ima rekrut samo očeta (nič bratov), ki je že 60 let star, ni sposoben za delo in plačuje najmanj 21 kron neposrednih davkov. 2. Ako so v družini samo ženske, a moški pod 16. letom. 3. Ako ima rekrut ali samo enega starejšega brata, ki pa ni sposoben za delo in upravo posestva ter spada k nadložnim, od očeta, že 60 let starega. II. Skrajšana doba, t. j. 12 mesecev, pride v poštev: 1. Ako ima novinec samo očeta, ki je 60 ali večlet star, toda sposoben za delo in upravo imetja ter plačuje neposrednega davka 21 kron ali več. 3. Ako je oče star 60 ali več let, brat pa 17 do 20 let. 4. Ako nima novinec očeta, pač pa mlajše brate kot je sam. V tem

slučaju se novincu preloži nastop službe za eno leto ali dve, nato pa služi 12 mesecev. 5. Ako ima rekrut samo ženo in otroke, ter je samohran ali samec, t. j. ako je podedoval kako posestvo, ki ga mora sam obdelovati in voditi ter plačuje najmanj 21 kron neposrednih davkov, ga lahko popolnoma oprostijo. Ako pa ni ničesar podedoval, služi polno dobo. 6. Ako ima rekrut le starega očeta (deda) nad 60 let starega, ter očeta najmanj 40 let starega, ki pa je služil polno dobo. 7. Ako ima rekrut le enega brata, ki je starejši kot on sam, je delazmožen ter plačuje najmanj 21 kron neposrednega davka. 8. Ako je brat dela popolnoma nezmožen in ni služil v vojski.

Kdor pa ima pravico za popolno oprostitve ali za skrajšano službo, naj vloži pravočasno kratko prošnjo na pristojno pukovsko okružno komando. Prošnjo je treba kolkovati s 4 kronami, vsako prilogo (družinski list, posestni list, davčno potrdilo itd.) pa z 2 kronama.

jala Poljake v to vojno, sedaj noče ali ne more pomagati in bi najraje, da bi šli v boj zoper boljševike drugi: Čehi, Jugoslavlani, Rumunci. Seveda odklanjajo vsi take ponudbe.

Italija.

V državnem zboru je minister zunanjih zadev grof Sforza v svojem govoru o jadranskem vprašanju zahteval, naj se popolnoma uklonimo Lahu, in mu delamo še lepe komplimente. Mož se bode že prepričal, kako trd oreh je to jadransko vprašanje.

Kmetska zveza. Naznanila.

Naši shodi. Kmetska zveza priredi te shode: dne 15. avgusta po rani maši pri cerkvi pri Sv. Trojici v Halozah, 15. avgusta po ranem opravilu v Mozirju, isti dan ob 2. uri popoldne v Bočni, dne 22. avgusta po rani maši v Prevaljah, popoldne v St. Danijelu in Kotljah na Koroškem.

Shodi zaupnikov Kmetske zveze se vršijo pri hodnji teden za okraje Ptuj, Ormož in Ljutomer. V Ptuj se zberejo zaupniki iz celega okraja v ponedeljek 16. avgusta v prostorih Kmetske posojilnice, v Ormožu v torek 17. avgusta v Ormoški posojilnici in v Ljutomeru v sredo 18. avgusta v Okrajni posojilnici. Začetek ob 9. uri (po novem času). Radi važnosti prosimo, da zaupniki zanesljivo pridejo.

Poročila.

Marija Reka. Visoko v hribih smo doma, a kljub hujskanju od strani „Samostojnih“ in „rdečih“ je ostala cela župnija z malimi izjemami v taboru Slov. kmetske zveze. Dne 8. avgusta je Kmetska zveza priredila shod, na katerem nam je tajnik Zebot govoril o položaju, o volitvah in o organizaciji. Govorila sta še g. Agrež in mladenič Golavšek od Sv. Jurja ob T. Izvolil se je krajevni odbor KZ., kateremu načeluje vrl posestnik Jakob Zmrzlikar, nadomestuje ga pa mlad korenjak Jernej Zakojnshek. Z uspehom shoda smo prav zadovoljni.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Lovrenčko nedeljo, 8. avgusta, smo imeli po rani sv. maši lepo obiskan shod Kmetske zveze. Govoril je g. ured-

nik M. Krajnc. Po njegovem govoru se je razvil živahen razgovor. S posebno ogorčenostjo so navzoči kmetje povdarjali krivično mero, s katero se določajo cene kmetskimi pridelkom, dočim se trgovci glede cen pristo gibljejo. Če bo šlo tako naprej, bo kmetijski stan v nekaj letih na tleh. Zato je tembolj treba, da se kmetsko ljudstvo združi v eno samo, močno Kmetsko zvezo! Vrli naši šentlovrenčki možje so odločno obsojali „Samostojno kmetijsko stranko“, ki hoče kmetsko ljudstvo razcepiti v dva tabora in ravno s tem največ škoduje kmetski edinosti, ki nas edina mora rešiti.

Navodila.

Občinske volitve se bližajo. Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Mariboru (Cirilova tiskarna) ima na razpolago za naše zaupnike knjižico „Uredbo o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji.“ Cena izdoda 5 K. Ker je le še malo izvodov v zalogi, naj vsakdo, ki hoče biti poučen o občinskih volitvah, takoj naroči to knjižico. Pošljite denar naprej po pošti nakaznici. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Krajevnim organizacijam KZ priporočamo, da nam vsaj 14 dni naprej naznani, kje in kdaj želijo prirediti shod in če potrebujejo govornike. — Sklicujte pridno seje krajevnih odborov KZ. Občinske volitve so pred durmi.

Občinski zbori Kmetijskih podružnic so naznanjeni v listu „Kmetovalec.“ Zaupnike nujno prosimo, da povabijo vse naše pristaje na te zборе. Poročajte nam takoj natančne naslove izvoljenih delegatov. — Tajništvo KZ.

Zveza viničarjev.

Shod viničarjev v St. Ilju v Sl. g. Po rani sv. maši se je v nedeljo 8. t. m. vršil tukaj viničarski shod. Po govoru govornika iz Maribora se je razvil živahen razgovor o vseh perečih vprašanjih. Vsi navzoči so tožili, da cene moki, katero morajo kupovati, zopet naraščajo in to brez vsakega vidnega vzroka, da pa cene sadju, katerega je letos v izobilju, padajo tako nizko, da se sadja niti pobirati ne izplača. Posebno slabo se godi viničarjem, katerih gospodarji prebivajo v Avstriji. Viničarji dobivajo sramotno nizko plačo. Navedel se je slučaj, da dobi tak viničar letno plačo (štant) 24 K! Gospodar je vezan viničarju dajati živila, a naša pametna finančna straža niti teh živil ne pusti čez mejo v našo živilih itak bogato državo. Zadnji čas je, da se naše oblasti zganejo in napravijo red. Viničarji, katerih gospodarji so tuji državljani, naj do izvedbe agrarne reforme postanejo upravitelji zemlje, katero obdelujejo. Gospodarjem pa naj se po obračunu pozneje izplača primeren znesek kot čisti dohodek njih zemlje. Le na ta način bo zagotovljeno pametno in uspešno obdelovanje naše zemlje in se bodo mogla ohraniti prepotrebna gospodarska poslopja, za katera sedaj gospodar noče, viničar pa ne more skrbeti.

Shod viničarjev pri Novi cerkvi v Halozah. V nedeljo, dne 8. avgusta, po rani sv. maši, se je vršil shod viničarjev za župnijo Sveta Trojica v Halozah pri podružnici Nova cerkev. Shod je bil izvanredno dobro obiskan. Predsedoval je viničar Sprah Anton iz Podlehnik, ki je prav spretno vodil celo zborovanje. Zborovalci so z velikim zanimanjem poslušali izvajanja delavskega tajnika iz Maribora, ki je podrobno poročal o viničarski organizaciji in o potrebi iste. Na razna stavljena vprašanja sta odgovarjala tajnik Fekonja in župnik B. Potrč, kateri je veliko pripomogel, da je zborovanje tako lepo uspelo. Ustanovila se je skupina viničarjev za župnijo Sv. Trojica v Halozah. Izvolil se je odbor, ki je takoj začel delovati. Splošno se je pokazalo, da bo ta skupina izvrstno delovala v zboljšanje položaja svojim članom.

Odbor Zveze viničarjev mariborskega okrožja ima svojo redno mesečno sejo v nedeljo, dne 22. avgusta, ob 10. uri popoldne v dvorani Jugoslov. strokovne zveze v Mariboru.

Mladinska organizacija.

Shodi in tabori.

15. avgusta:

Orli.

V Ribnicah na Pohorju po večernicah: ustanovitev Orla in Orlice. Ustanovnega shoda se udeležijo Orli in Orlice iz Maribora ter Mladeniška in Dekliška zveza pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. Govori g. M. Krajnc.

Orlovski odsek v Jarenini priredi veselico z igro, godbo, petjem in drugim. Pridite domačini in sosedje!

V Svetinjah pri Ormožu mladinski shod. Spored: Ob pol 9. uri sprejem, ob pol 10. uri sv. opravilo. Po sv. opravilu ustanovitev orlovskega odseka. Popoldne po večernicah igra in javna teledruga na vrtu Franca Vršič. Prireditve se udeležijo: predsednik Orlovске zveze br. Pirc, g. posl. Vesnjak in č. g. dr. Medved.

20. avgusta:

Zene in dekleta.

V Cirkovcah pri Pragerskem za celo Dravsko polje. Ob pol 11. uri sv. maša z nagovorom, potem tabor zunaj cerkve. Govore dekleta iz raznih župnij in govornik iz Maribora. Popoldne po večernicah igra: „Skrivnostna zaroka.“

Politični ogled.

Jugoslavija.

V naši državi imamo trajno ministrsko krizo. Dosedanji ministrski predsednik Milenko Vesnić je dobil od vladarja naročilo, naj sestavi novo vladu. Najnovejša poročila pa javljajo, da se mu ni posrežilo in je že vrnil vladarja svojo nalogo. Dvoje najmočnejših strank, radikali in demokrati, se ne morejo sporazumeti med sabo. Sporazumeti se ne morejo predvsem v vprašanju izvoza. Demokrati hočejo, naj bo izvoz v tuje države prost vsakomur, da bi imeli dobiček samo veliki kapitalisti, takozvani izvozniki. Radikali in ž njimi naša stranka, pa hočejo, naj se vrši izvoz potom poljedelskih zadrug in pod državnim nadzorstvom. Pri celi krizi gre torej demokratom predvsem za lastni žep, za dobiček demokratskih kapitalistov.

Na Koroškem je pričela poslovati takozvana antantna misija in pripravljati za glasovanje. V Celovcu so se nastanili zastopniki Anglije, Francije in Italije, ki tvorijo takozvano glavno komisijo. Podkomisije so v Borovljah, v Velikovecu, v Pliberku, v Doberlivasi, v Železni Kapli in v Rožeku. Nemci delajo z velikimi denarnimi sredstvi in z nasiljem. Pa kljub temu bo zmaga naša, ako se ne zgodi kakšna prav posebna krivica.

V Maribor je prispela antantna komisija, ki bo na Štajerskem natančneje določala meje. Stanujejo vsi skupaj v hotelu „Meran“, na katerem bodo sedaj plapolale zastave vseh zmagovitih držav, med njimi celo Japonske.

Rusija—Poljska.

Med Rusi in Poljaki divjajo nadalje boji v največjih razmerah. Poljske armade so porazene in se umikajo korak za korakom z veliko odpornostjo. Priznati se mora, da se ustavljajo Poljaki z velikim navdušenjem in hrabrostjo, toda ruska premoč je ogromna. Zares čudovito je, kako so ruski boljševiki spravili na noge tako veliko bojno moč. Rusi se bližajo Varšavi od dveh strani, poljska vlada je iz Varšave pribežala v Krakov, v Galiciji se bije vzhodno od Lvova, približno tam, kjer so bili v začetku svetovne vojne Avstrijci tako strahovito tepeni, velika in odločilna bitka. Antanta, ki je zapel-

Na Oljski gori pri Polzeli za celo Savinjsko in Saleško dolino. Ob 10. uri sv. opravilo, potem tabor zunaj cerkve. Pridiga in govori č. gosp. župnik Evald Vračko.

Pri Sv. Urbanu nad Mariborom za vse obmejne župnije. Ob pol 11. uri procesija z Najsvetejšim in sv. opravilo. Nato zborovanje zunaj cerkve. Govori g. M. Krajnc.

Poročila.

V mali župniji Marija Nazarje se je dne 29. junija 1920 ustanovil orlovski odsek. Prijavilo se je dosedaj 40 telovadcev kot članov ter 16 netelovadcev in podpornih članov. Dva gg. župnika iz Amerike, p. Anzelm Murn ter Mihael Golob pa sta se priglasila kot ustanovna člana ter darovala vsak po 10 dolarjev. — Če se je v tako mali župniji našlo takoj pri ustanovitvi tako lepo število idealnih članov Orla, ni dvoma, da je v naši lepi domovini ogromno število za dušni in telesni razvoj našega naroda navdušenih mladeničev in mož, ki bodo v prah in pepel zdrobili vse temne vezi in državni nevarne elemente.

Novi Orli. V Smartnu na Paki in na Laškem so dne 8. avgusta ustanovili odsek Orlov in Orlic. Pozdravljeni mladi bratje in sestre!

Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je imela mladina zadnjo lovrenčko nedeljo po večernicah krasno obiskan shod. Govoril je g. M. Krajnc. Navzoči mladeniči so sklenili, da v najkrajšem času ustanovijo Orla. Pridni lovrenčki fantje tudi v tem oziru nočejo biti zadnji. Tudi Dekliška zveza se bo v bodoče še živahneje gibala.

Tedenske novice.

Važno za vse naše pristaše. Danes in prihodnjič priobčimo govor poslanca I. Vesenjaka o državnem proračunu in financah. Iz govora naj črpajo vsi gradivo, da bodo znali zavračati vse tiste prazne kričaje-nasprotnike, kateri mislijo, da ima država neskončna sredstva in da bodo le leteli milijoni iz državnih blagajn, kakor bi se kakšnemu puhloglavemu agitatorju zdelo. Naši ljudje naj le povsod opozarjajo, da mora država pri pametnem gospodarstvu vse to, kar nam da, tudi nekje vzeti. Vzame pa največ z direktnimi in indirektnimi davki. Kdor torej dela prevelike obljube, jih dela na račun daykoplachevalcev, ali pa na račun lahkovernosti in nerazsodnosti.

Nemško tolovajstvo v Špilju. Komaj so Jugoslovani izpraznili Špilje in je odšla obmejna komisija, že se je pričelo grozno maščevanje nad Slovenci. Hajlovci so aranžirali procesije navdušenja z godbo iz Strasa, Ernovža in Cmureka. Ker „navdušeni“ Špiljčani niso nobenih zastav izobesili — izgovorili so se, da jih nimajo — je drdral avtomobil v Straso po nje in kmalu je bilo Špilje v straskih zastavah. Za procesijo „boljših“ pa se je privarilo najeto „spremlstvo“ — par tisoč „suskelotov“ in pričel se je vandralizem proti vsemu, kar je spominjalo na Jugoslovane. G. župnika, mirnega gospoda, bi bili prav gotovo ubili, da ga ni rešilo orožništvo ter vsega opljuvanega spravilo čez mejo. Gostilničarko Krel so pretepali. Slovenski krečmar Ploh se je rešil gotove smrti s tem, da se je pravočasno skril. Vse so mu pa razbili, popili in pojedli. Dva zaostala slovenska finančna stražnika so rešili orožniki z največjim naporom. Tu so le navedeni le nekateri slučajji. Zagrozila je druhal, da pride večkrat tudi čez mejo.

Zahvala in prošnja Korošcev. Dovolim si tem potom objaviti najskrenejšo zahvalo Korošcev vsem darovalcem in darovalkam na dekliškem shodu pri Sv. Ignaciju na Pohorju za dar v prid našemu propagandnemu delu na Koroškem. Ob enem pa prosim naša vrla dekleta in žene, da bi se rade spominjale naših še neodrešenih bratov in sester tuznega Korošana. Nevarnost je velika in če Nemci celo po Nemčiji pobirajo darove za svoje propagandno delo na Koroškem, je naša še tem večja dolžnost, da prisklonimo na pomoč tako dolgo zatiranim bratom in sestram na Koroškem. Slovenski bratje in sestre so naši vsi in ne pustimo jih ne enega pod tujim jarmom. Mi čutimo z njimi, trpinji. Le malo še potrpite in vztrajajte! Prišel bo dan, ko bomo obhajali veselo zmago nad vsemi našimi sovražniki! — Zalka Kuplen v Mariboru.

Celjski socialdemokratje in komunisti razvijajo veliko agitacijo za občinske volitve v okoliški občini. Pozivamo naše pristaše in pristašnje, da se vsak do 20. avgusta vpiše pri občini v volilni imenik. Rdečkarji ne smejo dobiti te lepe občine v svoje roke.

Ljutomer. Narodna šola v Ljutomeru vabi na šolarsko prireditel, ki se vrši v nedeljo 22. t. m. v telovadnici. Spored: 1. Mladinski orkester. 2. A. Kosi: Spevoigra „Slava rokodelstvu“. 3. A. Kosi: „Kovač hoče biti!“ Dramatični prizor. Začetek po večernicah.

Radenci. Tu se vrši 22. avgusta ustanovni občni zbor „Jugoslovanske Matice.“

Umrla je 16. julija l. l. v Beljaku, usmiljena sestra Frančiška Inolda Jakob iz Ljubnega v Savinjski dolini.

Maribor. Ljubljansko deželno sodišče je potrdilo razsodbo tukajšnjega okrožnega sodišča, s katero je bil Rudolf Toplak, trgovec in volni dobičkar na Polensaku pri Ptuj, obsojen na en mesec zapora radi napada na tamkajšnje župnišče pred drugim polletnim letom. Okrožno sodišče pa ga je končno veljavno obsodilo radi nagovarjanja h krivem pričevanju v zgornji zadevi na tri mesece in v plačilo vseh toževalnih stroškov.

Sv. Andraž pri Velenju. Redko kedaj prosimo našega „Slov. Gospodarja“, da nam dovoli prostora za par vrstic. Tukaj evo danes nekaj naših novic. „Slov. Gospodar“ prihaja v našo zavedno krščansko občino edini s svojim tovarišem „Domoljubom“. Le neka gosposdična, ki je pred vojno čitala „Stajerca“ in se kaj rada zabavala v družbi zagrizenih nemčurkov, hoče postati novodobna, za to čita „Novo dobo“. Skupina naše Jugoslov. strokovne zveze deluje prav izborna. H Kmetiski zvezi so pristopili vsi naši kmetje. Ob volitvah bodo vsi naši volilci in volilke v taboru Kmetске zveze. „Slov. Gospodar“, povej svojim čitateljem, kako lep mir imamo pri nas, ker se še ni vkalilo seme samostojnežev in se tudi ne bo.

Bodočnost našega vinarstva.

Vinarstvo v Jugoslaviji, posebno pa še pri nas v Sloveniji, se nahaja očividno pred težko krizo, ki bo izbruhnila ob prvi boljši vinski trgatvi, torej mogoče že prihodnjo jesen.

Kriza, ki stoji na vidiku, bo nastala vsled nadprodukcije vina. Da nastane ta nadprodukcija, pa ni treba ravno bogve kako bogate vinske letine. Pomisliti moramo namreč, da se nahajajo še precejšnje količine vinskega pridelka letnikov 1918 in 1919 v naših kletih in da, posebno navzlic precej dobri sadni letini, že ena srednja trgatve lahko povzroči nadprodukcijo vina.

Vsaki nadprodukciji pa sledi padanje cen dotičnega pridelka in nevarnost je zelo velika, da pod današnjimi razmerami padejo vinske cene tako močno, da ne bodo niti od daleka kriti pridelovalni veliki stroški.

Stagnacija v vinskem prometu je itak skoro popolna. Vinske cene so padle v zadnjih dveh do treh mesecih za 50%, deloma skoro za 100% in so s tem že dosegle, oziroma prekoračile takorekoč višek pridelovalnih stroškov.

Stagnaciji v vinskem prometu so krive deloma vladne odredbe, ki so ovirale izvoz naših vin v Nemško Avstrijo tako dolgo, dokler ga ni naraščanje vrednosti naše krone napram nemško-avstrijski kroni popolnoma onemogočilo, deloma splošne življenjske razmere.

Da je temu prišlo tako, pa smo si krivi največ sami, ker se vinorejci Jugoslavije nismo vedeli pravočasno strniti v močno strokovno organizacijo, ki bi imela voljo in moč vplivati na vlado in preprečiti pogubonosne odredbe in ovire izvoza našega vina v inozemstvo, na katerega smo navezani z najmanj 1 tretjino našega vinskega pridelka. Vinarski in sadjarski odsek Maribor Slovenske kmetijske družbe v Ljubljani, kot edine korporacije v zaščito vinarstva v Sloveniji, je sicer storil svojo dolžnost, a vendar ni mogel doseči tega, kar bi lahko dosegla močna, vse vinogradnike predstavljajoča organizacija.

Vinorejci, še je čas! Zdrružimo se torej! Osnujmo si organizacijo, ki bo štela vse vinogradnike v Jugoslaviji svojim članom! Bodimo zvesti čuvaji dedšine naših pradedov, ohranimo in spopolnimo kar smo od njih sprejeli, našim potomcem v procvit in blagor naše krasne domovine! Ne dajmo si uničiti naše dike, našega upa in naše nade! Strnimo se v močno falango, ki bo stala neomahljivo na braniku za interese našega vinarstva in ne pozabimo nikoli, da le v slogi je moč!

Snuje se organizacija za celo Jugoslavijo po vzgledu bivšega avstrijskega „Reichsweinbauvereina“, ki je imel neprecenljive zasluge za procvit vinarstva v bivši Avstriji, za celo Jugoslavijo. Vinarski in sadjarski odsek Maribor, Slov. kmetijske družbe, je prevzel nalogo stopiti v dotiko s strokovnimi krogi Hrvaške in Srbije ter Bosne in Dalmacije v svrhu imenovanja pripravljalnega odbora za ustanovitev nameravane organizacije. Kak hitro bo pripravljalni odbor sestavljen, se bo sklicala seja istega, v kateri se bodo določile podrobnosti in dan za ustanovni zbor organizacije.

Interesenti, ki se žele udeležiti ustanovnega zborovanja, ki se bo vršilo najbrže že v teku meseca septembra t. l. v Zagrebu in na katerem se bo razpravljalo tudi o najnujnejših potrebah vinarstva, oziroma ki žele pristopiti organizaciji, ki bo nudila svojim članom najrazličnejše ugodnosti, kot člani, so prijazno vabljeni, da naznanijo že sedaj svoje naslove podpisaneu odboru, a — upravnistva vseh časnikov se takisto naprošajo, da ponatisnejo to povabilo k pristopu v interesu svojih bralcev!

Vinarski in sadjarski odsek Maribor, Slov. kmetijske družbe, kot začasni pripravljalni odbor za ustanovitev vinarske organizacije za Jugoslavijo: Vinarski ravnatelj Puklavc.

Gospodarstvo.

Vinarsko poročilo iz savinjskega vinarskega okoliša. Da raste tudi pri nas vinska trta, zdelo se bo marsikomu skoro neverjetno, tako malo znan je naš vinarski okoliš, čepravno je za premožne življenjskega pomena. Edino Vošnjak kot tukajšnji rojak omenja v svojem „Ummem kletarju“ tukajšnji kraj kot vinarski okoliš, vsi drugi mu privoščijo le malo prostora. Res je, da vino, ki ga pridelujemo tukaj ni Bog zna kake kakovosti, to pa le zbog tega, ker je zasajeno le malo izbornih vrst. Vino iz novozasajenih vinogradov, kjer so zasajene boljše vrste, pa ne zaostaja prav nič za onim iz Haloz ali Slovenskih gor, proda se pa po isti, včasih še po boljši ceni, kajti cela Savinjska in Mislinjska dolina ter velik del Koroške tvorijo naše vinske odjemalce. Premnogo

ljudi v krajih: Polzela, Rečica na Paki, St. Andraž, St. Ilj, St. Janž itd. je odvisno od vinogradništva. Letošnja letina ne obeta nič kaj posebnega, vinske cene se zato trdovratno drže na isti višini kot spomladi, vsled slabe letine tudi ni pričakovati nobenega padanja cen. Grozdje se že sedaj mehča in pričakujemo zategadelj izborno kakovost. Peronospora in oidium sta letos hudo gospodarila, šele zadnje toplejše vreme ju je deloma ustavilo. V splošnem pričakujemo malo vina, ki bo pa precej izborno.

Promet s klavno živino je v Sloveniji radi neredbe, ki jo je izdal znani dr. Grega Žerjav dne 17. januarja t. l., silno otežkočen. Vsakdo, kdor žene ali pelje kako klavno živino ali meso zaklane živine v drugo občino, mora imeti pri sebi odpremno izkaznico, ki jo izda odsek za prehrano pri deželni vladi v Ljubljani. Kdor te izkaznice nima, mu smejo oblasti zapleniti živino, oziroma meso, in ga še občutno kaznovati. Zadnji čas so v Mariboru na ta način zaplenili kmetom in viničarjem mnogo živine. To je „žegen“ dr. Žerjavove liberalne ljubezni do kmetijskega ljudstva. Opozarjamo župane, naj za klavno živino ne izdajo prej potnega lista, dokler nimajo odpreme izkaznice v rokah. Čuvajte naše ljudi pred nesrečo!

Prepoved klanja in izvoza mladih živali. V Uradnem listu z dne 9. julija 1920, št. 82, deželne vlade za Slovenijo je naredba 274 osrednje vlade, s katero se od sedaj naprej prepoveduje klanje in izvoz mlade živine (teleta in ovce). Izvzeti so slučajji zasilnega zakola.

Zamenjava kolkov kronske vrednosti. Z dnem 16. junija t. l. razveljavljeni nerabljeni kolki kronske vrednosti se lahko zamenjajo brezplačno do vključno 30. septembra 1920 pri finančni deželni blagajni v Ljubljani in vseh davčnih uradih izven Ljubljane proti novim kolkom dinarske vrednosti v smislu veljavnih predpisov. Dotične vloge, so kolka proste. V zamenjavo pripravljeni material se mora oddati osebno, vpošiljanje po pošti je nedopustno. Po 30. septembru 1920 je izključena vsaka zamenjava ali povrnitev razveljavljenih kolkov.

Obisk hrvatskih zadrugarjev. Ob priliki poseta orlovskega tabora v Mariboru zbralo se je okrog 35 hrvatskih zadrugarjev iz hrvatskega Zagorja. Like in Slavonije pod vodstvom g. dr. Gortana iz Zagreba in posetili so Kmetijsko zadrugo v Račah, da si ogledajo njeno poslovanje in razvoj. Načelnik zadruge g. Pišek jih je pozdravil z jednatimi besedami in pokazal, kako dobro je, da Slovenci in Hrvati zavijamo gospodarsko organizacijo, katere je velikega pomena za današnje razmere. Hrvatskim bratom je pokazal poslovdja Kmetijske zadruge g. Dergas vodstvo zadruge, kakor tudi uradovanje, za katero so se naši bratje posebno zanimali in videlo se je, da si vsak posameznik zabiljezuje podrobnosti in da mu ugaja naše uradovanje in vodstvo. Naši bratje so si nadalje ogledali tukajšnjo tovarno drož, katero jim je razkazal ravnatelj g. Cvetkovič. Bilo bi dobro, da bi slovenski in hrvatski zadrugarji večkrat imeli večje sestanke bodisi v Hrvatskem ali v Sloveniji. Na ta način bi s složnim zadrugnim delom privedli gospodarsko organizacijo na višino in zavest o velikem pomenu zadrugništva v Jugoslaviji bi se širila daleč preko naših mej.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu ni bilo v pretekli dobi nobenega popraševanja po starem hmelju, novega še pa nič ni prišlo na trg. Iz Anglije prihajajo neugodna poročila s tamošnjih hmeljskih nasadih istotako iz Belgije in Francije. Skoro povsod se je že začela doba obiranja ranega hmelja.

Socialdemokratsko gospodarstvo na Dunaju. Kako obupno slabo je gospodarstvo socialne demokracije dunajskega mesta, je najbolj razvidno iz sledečih podatkov: Proračun znaša 2½ milijardi kron, nepokrita svota znaša 1½ milijarde, enkratni državni prispevek znaša 126 milijonov kron, državno posojilo 356 milijonov kron, odkod naj izsesani Dunaj vzame še 445 milijonov kron, da pokrije primanjkljaj? Na-ložiti mora nove davke, proti katerim se pa upira ves Dunaj. Tako je gospodarstvo tam, kjer pridejo rdečkarji na krmilo!

Ureditev valutnega vprašanja na Reki. „Gazeta di Venezia“ donaša iz Rima vesti, da se je končno našla oblika, kako urediti valutno vprašanje na Reki. Po izjavi zgoraj omenjenega časopisa je italijanska vlada pripravljena, izmenjati reški denar pod tistimi pogoji, kakor v Istri, namreč da plača za eno krono 60 centesimov italijanske lire. — Reški Italijanci se hvalijo, da je to uspeh njihovega dela v Rimu. Službeni kurz italijanske lire je ena lira: 4 K 90 vinarjev reškega denarja ali 9.10 K jugoslovanskega denarja od prvega žigosanja.

Za izvoz lesa in lesnih proizvodov je komisija ministrstva odredila nastopne cene: Za Nemčijo rezan in tesan les 1000 mark, okrogel les 600 mark, za Svico rezan in tesan les 90 švicarskih frankov, za Francijo 240 frankov, za Italijo 300 lir, za Holandijo 45 frankov. Izvozna taksa znaša za tesan les 25%, za okrogel les 35%. Drva za Avstrijo in Madžarsko se prodajajo za 18.000 čehoslovaskih kron za 10.000 kg. mehka drva pa za 26.000 kron. Za izvoz se plača 35% taksa.

V Avstriji je promet s žitom in krompirjem seve podvezan. Pridetek le državno zaplenjen. Cene so nastavljene (za 1 q) pšenica 1000 K, rž 1000 K, ječmen 900 K, oves 800 K, krompir 340 K in 5 do 10 K dovoznine.

Poljedelske stroje vsake vrste, kot mlatilnice, žitne čistilne mline, raznovrstne stiskalnice, slamo in reporeznice, travniške grablje in razne druge, prodaja Ivan Hajny v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 45.

Mala naznanila.**Razna:****TRGOVCI
POZOR!**

Imam na prodaj police (štelaze) močne, še celo nove in sicer: 1 komad 2 m dolg in 3 1/2 m visok, 50 cm globok, 2 komada 4 m dolg in 3 1/2 m visok, 50 cm globok zgornje tri police so spredaj s šipami, na kroglicah, za potegniti (Flügel auf Kugellager), 1 komad 1'10 m dolg z 42 komadi predalčkov z ročaji.

Cena po dogovoru. Na ogled pri Alojziju Lentz v Ljutomeru.

708

**Miši,
podgane,
stenice,
ščurki.**

in vse golazne mora poznati, ako uporabljate moja najboljša preiskavana in splošno hvaljena sredstva, kot proti polskim mišim K 8, za podgane in miši K 8, za ščurke K 10, za Pescebo modna tinktura za stenice K 10.

uničevalce moljev K 10, prašek proti mršecem K 6, in 12; masilo proti ušem pri ljudeh K 5, in K 10; masilo za uši pri živini K 6, in K 10; prašek na uši v obliki in perilu K 6, in 10; tinktura proti mršcem na sadju in zelenjavi (uničev, rastlin) K 10. Prašek protimravljam K 10. Pošljite po povzetju.

M. Jünker, Petrinjska ul. 3.,
121 Zagreb 19.

Trgov. pri večem odjenu popusti.

Jurij Juteršnik

likar in pisar, Maribor, Brančova ulica 8, se pripravlja za izvrševanje vseh v to stroko spadajočih del.

Gornji deli čevljev

se hitro in dobro po meri izdelajo tudi pošiljajo po pošti. Koroška cesta 64, V. Vošinek, Maribor. 647

OBČNI ZBOR

Branilnica in posojilnica v Laškem vabi na svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 22. avgusta po rani službi božji v izpraševanju sobi v župnišči. Dnevni red naveden.

Posojilnica v Križevcih

na Muravskem polju ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 29. avgusta ob 8. uri popoldne s sledečim sporedom: 1. Volitev načelnstva. 2. Volitev nadzorstva. 3. Odobrenje računa za l. 1919. 4. Sklepi. Ako občni zbor ob tej uri ne bi bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje pri vsakem številu.

710 Načelnstvo.

DIJAK

iz dežele se sprejme na stanovanje in hrano pri pošteni družini v Mariboru. Dopolni se pričakuje do 26. avgusta na upravnitvo Slov. Gospodarja pod "Dijak". 665

Preklic.

Podpisana Pokri-vaš Antonija iz Loke preklicujem vse žalivke, katere sem izrekla proti časti Lesnik Benc iz Morja.

Priporočam

dve leti starega fanta za svojega k boljšim osebam. Naslov se izve pri upravi.

686

Kupi se!**Lastniki gozdev
pozor!**

Kdor želi svojo gozdeva, ki so na posekati, predati poštenemu lesnemu trgovcu, naj naslovi v nasledbe velikosti gozda, tozadavne ponudbe na upravo lista.

509

**Kesti, ščetine,
stare železe, cunje**

kupuje vsake množine po najvišjih cenah.

KARL SEMA, POLJČANE.

Kupim takoj vodno lakko žago, osiroma tudi same upravo. Ponudbe z natančnim opisom na Ivana Guzej, pos. Bukovska vas, Meža ob Dravi.

702

Kupim trgovino

na deželi na prometnem kraju z gospodarskim poslopiem in nekoliko zemlje. Kdo mi poizve, dobi 1000 K nagrado. T. Šramel, Jurkloster pri Laškem.

668

Proda se!

Zrebieca pol-poi, 3 leta, kostanjeve barve, kretin in brez vsake hibe, se prodaja. Naslov v upravi lista.

559

Na debele! Na drobno!

OBLEKO.

Priproste in najcenejše. Točno in solidno delo. Dobro blago. Ceneje kakor kjerkoli, same pri: ALOJZIJ ARDENTER, Maribor, Dravska ulica št. 15, (pri starem mostu).

461

1 oral vinograda

se prodaja z letničnim pridelkom. Več pove cerkovnik v Jasenini.

683

Kravo

7 let staro, pincgavsko pasme, osem mesecev breja, 6 met. stot. težka je na prodaj. Pobrežje 64, pri Mariboru.

678

Harmonika

se prodaja. Dev. Mar. v Branju 75, Pobrežje pri Mariboru.

678

Hidravlična stiskalnica

(preša) z 800 l na prodaj. Rajh, Bistrica pri Mariboru.

679

40 hl izvrstnega ljutomer-žana

se zavoljo pomanjkanja pesode takoj prodaja. Koroška ul. 74, Maribor.

682

Mala hiša

z lepim vrtom sposobna za vsako obrt, je po ceni na prodaj. Vpraša se v Dravski ulici št. 15, Maribor.

684

2 dojni in 2 breji kravi,

spasobni tudi za volajo, njo, 1 lep konj, štiri leta star, 1 in pol leta staro zrebje na prodaj. Vpraša se v Mariboru, Glavni trg št. 4 v trgovini.

685

Lepo posestvo

20 min. od Maribora oddaljeno se radi starosti po ceni prodaja. Zraven je precej gozda in nekaj njiv. Kje, pove upravnitvo.

667

Krava-mlekariča

izvrstna, rdeče lisasta, 5 letna, z 6 meseci starim teletom se prodaja ali zamenja za 2 srednje veliki vinskih kravi. A. Pretner, trg Konjice.

706

Na prodaj:

2 starinski postelji, 2 omari, 1 pozlačen križ, različni umetni krožniki in ena težka svilen ženska obleka. Krekova ulica 16/II. desno, Maribor.

688

Vitel

(Čopel) na prodaj pri Trofeniku, gostilna v Studencih pri Mariboru.

991

Na prodaj:

1 živalni stroj in 1 kopalna banja s pečo na prodaj. Franc Žižek, Meljska cesta št. 1, Maribor.

692

Par KONJ

se odda za nekaj mesecev brezplačno, samo proti dobri oskrbi in pri lepem ravnanju. Vpraša se pri upravi.

707

Dva para

starih konjskih oprsnih oprem se prodaja po ceni pri sedlarju A. Godec, Aleksandrova cesta št. 88, Maribor.

871

SODI od 60 do 200 litrov so na prodaj, Maribor, Vetrinjska ulica 21/I. 694

Prašč plemenjak, pol leta star se prodaja. Pobrežje, Zerkovska cesta 61, Maribor. 696

Pravi firnež kilogram po 65 K prodaja Davorin Tombah, Sv. Vid pri Ptaju. 672

SODOV Mekej dobro ohranjenih štrinjakov in polovnjakov prodaja Karel Dolceček, Maribor, Krčevina 8/II. (Eugenstrasse). 670

Službe:

Sprejme se izkušeni in zaslužni kučar za krožne peči. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe na A. Kobi, Breg, Borovnica. 607

Išče se pridna hlapca za gospodarstvo. Vstop takoj. Pojasnila daje Anonimna pisarna "Jadrana", Maribor, Gosposka ulica 44. 649

Samostojna

ženska oseba, popolnoma vajena v gospodarstvu, vino- sadje- in živinoreje s sodelovanjem. Pojasnila daje Anonimna ekspedicijska "Jadrana", Maribor, Gosposka ulica št. 44. 650

Iščem majerja na večje posestvo v lepem kraju v Slov. gor. z najmanj 4 močmi. Oglasiti se je pri Tomažu Golob, Sr. Lenart v Slov. gor. 657

Oskrbnik

ki je obiskal kmetijske in vinarske šole išče primerne službe. Naslov v upravi lista. 658

Viničar spreten in marljiv s 4 delavskimi močmi se išče za novo nasajeni vinograd v Šomatu. V porabo ima njive in travnik; redi si lahko 3 govede in 4 svinje. Plača po dogovoru. Natančnejša pojasnila daje Jožef Šimic na Rečici, pri Sv. Jakob v Slov. gor. 664

Išče se 30 do 55 let stara, v gospodarstvu in v kuhinji izkušena ženska k enemu vdovcu. Dopolni se naj pošljejo na upravnitvo pod števil. 666.

Učenca za kovaško obrt sprejme Ivan Steblevnik, kovaški mojster v Šmartnu na Paki, pošta Rečica na Paki. 704

Priden in razumen viničar s 3 do 4 delavskimi močmi se ali takoj ali pesno sprejme. Naslov v upravi. 705

Dobro izurj. pomočnika sodarskega sprejme v trajno delo pri prosti hrani in stanovanju ter dobri plači po dogovoru. Franjo Rejč, sodarski mojster v Ljubljani, Kozlizejska ul. 18. Trnovo. 690

Pridnega šoferja išče okrajno glavarstvo Maribor. 698

2 močni osebi

želito službe za viničarja ali majerja. Naslov v upravnitvo. 697

Deklica, poštenih starišev, z dobrim spričevalom, želi kot učenka v kako trgovino vstopiti. Poštno ležaje 16. Podčetrtak. 699

Krojaškega UČENCA

sprejme Janez Partljič, krojaški mojster v Studencih pri Mariboru Okrajna cesta 1. 701

Opravnik (Schaffer) zmožen poljedelstva, živinoreje, vinarstva in vrtarstva, kateri bi tudi pri poljedelskem delu sodeloval se sprejme pri Ed. Suppanz, Pristova. 695

Učenec se sprejme takoj v parnem mlinu v Kanji pri Pesnici. 699

Deklica 14-16 let stara se sprejme na delo. Šofer, pekarna, Kralja Petra trg, Maribor. 674

Lončarskega pomočnika na čajbo, proti dobri plači in hrani sprejme takoj Rajko Anton lončar, Hoče. 675

Priletna dekla

se takoj sprejme v službo ali pa šole prosta deklica kakor za svojo. Ludvik Mandl, Zgor. Radvanje št. 46 pri Mariboru. 677

Majer se sprejme. Begunci imajo prednost. Naslov v upravnitvo. 690

3 viničar. družine

s 4 do 5 delavskimi močmi sprejme oskrbnitvo grof Pahta, Zgor. Sv. Kungota. 681

Dekla se sprejme v restavraciji v Slov. Bistrici, južni kolodv. Soršak. 683

Učenca, poštenih starišev, potrebno šolsko izobrazbo, zmožnega slovenskega in nemškega jezika sprejme takoj Vid Mory, trgovec v Pliberku. 687

Razpisuje se služba ergastarja in cerkovnika pri Sv. Barbari v Halozah. Letni dohodki v denarju in dveh zbirah 24.000 K. Stanovanje novo, prostorno in zdravo. Nastop takoj. Cecilijanci imajo prednost. Cerkv. predstojništvo. 703

Znižane cene!

Cevije dekolenice perle

obleke, potne košare, tržne torbice, razno galanterijsko blago dobite najceneje pri

JAKOBU LAH in MARIBOR, Glavni trg 2. 645

Zastopstvo TOVARNE KLOBUKOV VALENTIN MAČEK v DOMŽALAH

se nahaja v Mariboru, Slovenska ulica št. 15.

Sprejema v popravilo, čiščenje, barvanje itd. vsakevrstne damske in moške klobake ter naročila na nove.

Cene brez konkurence! 660 Postrežba točna!

LANA tekstilna tovarna d. z o. z. p. BEGUNJE, SLOVENIJA

Izdeluje nogavice, jopiče, svile in vse druge pletenine iz bombaža in volne.

Ima posebni oddelek za izdelovanje delavskih nogavic. 661

Kupuje vsako množino domače in inozemske volne.

Dokazano je

da se dobiva pri TVRDKI

RUDOLF NIEFERGAL MARIBOR Koroška c. 1

(poleg cerkve sv. Alojzija)

neizrazilnoje manufakturno blago po najnižjih cenah.

Prepričajte se! 651 Prepričajte se!

VINSKE STEKLENICE

7/10 buteljke in slavnato omoto kupi po najboljši ceni veletrgovina vina PUGEL & ROSSMANN, MARIBOR, Trg svobode.

Ravno se došle

večje in manjše blago iz inozemstva, zato razpisujem po celotni kraljest. po zelo nizkih cenah:

Čaj	Kava
Kakao	Miz
Manjolje	Čije
Čokolado	Milo
Paprike	Bombone
Zafran	Konjak
Vanilije	Rum
Rešice	Slivovko
Fige	Silva
Paradižnik	Krema
Rešine	Sveže
Dimavo	Testenine
Kimone	Zevplo
Pomaranče	Galico

Anton Močnik

CELJE, GLAVNI TRG.

vsake vrste se sprejemajo v popravilo. Zaloge ur, zlatine in srebrnine. Cene zmerno.

Postrežba točna.

JAN IGNACIJ, MARIBOR

Grajski trg v gradu (Burg).

Narodajte naše liste!

POZOR!

SADNE MLINE

z 10 širokimi kamennimi valjci, premakljivimi ležaki, predrezači in varnostnim pokrovom prvovrstno blago, dobavljeno v vaši količini takoj kakor tudi vitle, mlatinice, trijarje, slamoreznice, grozdne mline, koruzne robkarje, stiskalnice, gnojnične črpalke, pocinkane brzoparilnike, trdka

IVAN HAJNY MARIBOR

Aleksandrova cesta 45 nasproti glav. kolodv.

CENE ZMERNE!

KDOR

želi kupiti

MANUFAKTURNO BLAGO

in sicer volnene tkanine (stofe) za moške in ženske obleke in kostume, bombažasto in laneno blago za obleke, pred-
pasnike in vse vrste perilo, naj se z popolnim zaupanjem obrne na manufakturno trgovino

FELIKS SKRABL MARIBOR

GOSPOSKA ULICA 11. — Cene umevane brez nakupnega siljenja.